

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8SŽk/43/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200627
Dátum vydania rozhodnutia: 11.07.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4016200627.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne : X. C., R. XX. A. XXXX, D. C. T. K., Š. K. XXX/XX, právne zastúpená : JUDr. Štefan Mesároš, advokát, so sídlom kancelárie v Nitre, Štefánikova 84, proti: Pôdohospodárska platobná agentúra, so sídlom v Bratislave, Hraničná 12, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 20. mája 2016 č. 500/1679/20166/2015, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2018 č. k. 11 S 159/2016-80, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2018 č. k. 11 S 159/2016-80 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „správny súd“) uznesením z 28. februára 2018 č. k 11 S 159/2016-80 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie správneho súdu“) odmietol správnu žalobu podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku z dôvodu jej neprípustnosti, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 20. mája 2016 č. 500/1679/20166/2015 (ďalej aj ako „rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy“), ktorým Pôdohospodárska platobná agentúra (ďalej aj ako „žalovaný orgán verejnej správy“) schválila poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu v sume 3.624,12 Eur podľa ustanovenia § 7 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb, platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie v sume 1.547,77 Eur podľa ustanovenia § 8 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb a úhrady finančnej disciplíny v sume 41,18 Eur podľa článku 26 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 a neschválila poskytnutie doplnkovej vnútroštátnej platby na plochu podľa ustanovenia § 6 ods. 2 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 152/2013 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou

prechodných vnútroštátnych platieb a platby pre mladých poľnohospodárov podľa článku 19 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 vzhľadom na integrovaný administratívny a kontrolný systém, podmienky zamietnutia alebo odňatia platieb a administratívne sankcie uplatniteľné na priame platby, podporné nariadenia na rozvoj vidieka a krížové plnenie. Správny súd vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania pred správnym súdom.

2. Správny súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že skôr ako pristúpil k samotnému súdному prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného v rozsahu dôvodov podanej žaloby zisťoval najskôr, či sú splnené podmienky (v čase podania žaloby a rozhodovania), za ktorých môže konať a zistiť, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je možné v rámci správneho súdnictva preskúmať, nakoľko žaloba smeruje proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa, ktoré nemôžu byť predmetom preskúmania súdom (§ 250d ods. 3 prvá veta OSP v čase podania žaloby). Z ustanovení § 247 ods. 1, 2 OSP (účinný do 30. 06. 2016) vyplývalo, že pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa druhej hlavy piatej časti OSP, aby išlo o rozhodnutie, ktorým fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa domáha preskúmania zákonnosti takéhoto rozhodnutia, bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

3. Ďalej správny súd poukázal na ustanovenia § 491 ods. 1, § 7 ods. 1 písm. a), § 97 a § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku a skonštatoval, že za neodstrániteľné nedostatky podmienky konania (v čase podania žaloby ako i v čase rozhodovania vo veci) sa považuje nedostatok právomoci súdu, litispendencia, res iudicata, nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania a iné.

4. Následne správny súd poukázal na ustanovenia § 17 ods. 1 a ods. 3 a § 25 ods. 5 Správneho poriadku a uviedol, že z predloženého administratívneho spisu, ako aj vyjadrenia žalovaného vyplýva, že žalobkyňa nepodala odvolanie voči rozhodnutiu žalovaného zo dňa 20. mája 2016 č. 500/1679/20166/2015 a toho procesného práva sa výslovne vzdala do zápisnice dňa 23. mája 2016 cestou splnomocneného zástupcu (§ 17, § 25 Správneho poriadku).

5. Zo zápisnice spisanej žalovaným dňa 23. mája 2016 vyplýva, že splnomocnený zástupca žalobkyne prehlásil, že sa vzdáva práva na odvolanie voči rozhodnutiu zo dňa 20. mája 2016 č. 500/1679/20166/2015 v zmysle § 53 Správneho poriadku. Túto zápisnicu i vlastnoručne podpísal. Správny súd mal z uvedeného dôvodu jednoznačne preukázané, že zo strany žalobkyne nedošlo k vyčerpaniu riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa pre takýto druh rozhodnutia pripúšťajú, t. j. v tomto prípade nedošlo k podaniu odvolania podľa § 53 Správneho poriadku, v ktorom mohla uplatniť námietky za neposkytnutie podpory na nepriznanú plochu. O možnosti podať odvolanie bola žalobkyňa v predmetnom rozhodnutí riadne poučená.

6. V súvislosti so žalobou napadnutým rozhodnutím žalovaného ako prvostupňového správneho orgánu správny súd poukázal predovšetkým na znenie § 247 ods. 2 OSP (účinného v čase podania žaloby), ako i ustanovenie § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok. Pod pojmom rozhodnutie vydané v správnom konaní treba chápať rozhodnutie správneho orgánu prvého aj druhého stupňa ako jeden celok. Z ustanovenia § 7 ods. 1 písm. a), v spojení s prechodným ustanovením § 491 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, účinný od 01. júla 2016, jednoznačne vyplýva, že správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

7. Z uvedeného dôvodu správny súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku uznesenia a správnu žalobu v zmysle § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku odmietol ako neprípustnú. K námietke žalovaného o miestnej príslušnosti Krajského súdu v Nitre v zmysle § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správny súd považoval za potrebné uviesť, že je nedôvodná, keďže žaloba bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a miestna príslušnosť bola upravená inak ako je to v súčasnosti v ustanovení § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, a to v ustanovení § 246a druhá veta zákona č. 99/1963 Zb. (všeobecným súdom navrhovateľa).

8. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 170 písm. a) Správneho súdneho poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože žaloba bola odmietnutá.

9. Riadne a včas podanou kasačnou sťažnosťou (ďalej len „kasačná sťažnosť žalobcu“ alebo „podaná kasačná sťažnosť“) sa žalobkyňa domáhala aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „kasačný súd“) zrušil rozhodnutie správneho súdu a vrátil vec správneho súdu na ďalšie konanie. Žalobkyňa podanú kasačnú sťažnosť odôvodnila tým, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku.

10. Žalovaný orgán verejnej správy sa k podanej kasačnej sťažnosti vyjadril listom z 21. augusta 2018 a žiadal, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobkyne zamietol ako nedôvodnú.

11. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 a ods. 2 Správneho súdneho poriadku v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

12. Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánu verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

13. Podľa ustanovenia § 177 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

14. Podľa ustanovenia § 178 ods. 1 Správneho súdneho poriadku žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

15. Podľa ustanovenia § 438 ods. 1 Správneho súdneho poriadku kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

16. Podľa ustanovenia § 442 ods. 1 Správneho súdneho poriadku kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech, a generálny prokurátor za podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 (ďalej len „sťažovateľ“).

17. Podľa ustanovenia § 454 Správneho súdneho poriadku na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

18. Podľa ustanovenia § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a/ Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (ustanovenie § 443 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 444 Správneho súdneho poriadku), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 442 Správneho súdneho poriadku), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (ustanovenie § 439 Správneho súdneho poriadku), kasačná sťažnosť má predpísané

náležitosti (ustanovenie § 445 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 57 Správneho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa ustanovenie § 440 Správneho súdneho poriadku, ustanovenia § 441 Správneho súdneho poriadku a ustanovenia § 453 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovom sídle kasačného súdu (www.nsud.sk) podľa ustanovenia § 137 ods. 4 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, po neverejnej porade senátu (ustanovenie § 137 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne je dôvodná.

20. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozhodnutiu správneho súdu, ktorým správny súd odmietol správnu žalobu podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku z dôvodu jej neprípustnosti, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 20. mája 2016 č. 500/1679/20166/2015, ktorým Pôdohospodárska platobná agentúra schválila poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu v sume 3.624,12 Eur podľa ustanovenia § 7 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb, platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie v sume 1.547,77 Eur podľa ustanovenia § 8 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb a úhrady finančnej disciplíny v sume 41,18 Eur podľa článku 26 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 a neschválila poskytnutie doplnkovej vnútroštátnej platby na plochu podľa ustanovenia § 6 ods. 2 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 152/2013 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou prechodných vnútroštátnych platieb a platby pre mladých poľnohospodárov podľa článku 19 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 vzhľadom na integrovaný administratívny a kontrolný systém, podmienky zamietnutia alebo odňatia platieb a administratívne sankcie uplatniteľné na priame platby, podporné nariadenia na rozvoj vidieka a krížové plnenie.

21. Na úvod kasačný súd konštatuje, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky je jedným z princípov, ktoré predstavujú súčasť práva na riadny a spravodlivý proces, ako aj pojmu právneho štátu, povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, v správnom súdnictve s odkazom na ustanovenie § 139 ods. 2 Správneho súdneho poriadku. Z odôvodnenia rozhodnutia správneho súdu potom musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

22. Odôvodnenie rozhodnutia správneho súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom správny súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností v prejednávanej veci, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré Správny súdny poriadok kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka správneho súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Správny súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou žalobnou námietkou nezaoberal. Ak tak správny súd nepostupuje, porušuje právo účastníka správneho súdneho konania na spravodlivý proces garantovaný článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

23. Podľa názoru kasačného súdu je správny súd povinný sa vo svojom rozhodnutí vždy riadne vysporiadať so všetkými včas uplatnenými a podstatnými žalobnými námietkami a námietkami procesnej obrany účastníkov správneho súdneho konania. Ak správny súd správnu žalobu zamietne, pričom sa

zabudne zaoberať niektorou z podstatných námietok žalobcu v podanej správnej žalobe alebo v podaní procesnej obrany žalobcu, neostáva kasačnému súdu nič iné, ako jeho rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť v zmysle § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 440 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku na ďalšie konanie a to i vtedy, ak by námietky žalobcu kasačný súd mohol sám spoľahlivo posúdiť z obsahu predloženého súdneho spisu a pripojeného administratívneho spisu.

24. V prejednávanej veci kasačný súd z obsahu súdneho spisu zistil, že správny súd sa nevysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobkyne, keď správny súd zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nevysvetlil ako posúdil námietku žalobkyne uplatnenú v podaní zo 04. decembra 2017, spočívajúcu v tom, že žalovaný orgán verejnej správy mal v konaní a pri rozhodovaní postupovať podľa ustanovení § 16a a nasl. zákona č. 543/2007 Z. z. a v zmysle ustanovenia § 16c ods. 1 zákona č. 543/2007 Z. z. proti rozhodnutiu o poskytnutí podpory zníženej o spornú výmeru nie je prípustný opravný prostriedok a preto sa zástupca žalobkyne nemohol účinne vzdať práva na odvolanie proti rozhodnutiu žalovaného orgánu verejnej správy a rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy vzhľadom na zákonnú právnu úpravu ustanovenia § 16c ods. 1 zákona č. 543/2007 Z. z. nadobudlo doručením splnomocnencovi žalobkyne právoplatnosť a bolo ho možné účinne napadnúť správnu žalobou.

25. Uvedeným konaním správny súd porušil jednak ustanovenie § 134 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého správny súd preskúmava rozhodnutie orgánu verejnej správy v medziach žalobných bodov, ako aj právo žalobkyne na spravodlivý proces, čo má za následok vadu konania v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku na čo musel kasačný súd prihliadnuť z úradnej povinnosti. S ohľadom na vyššie uvedené závery kasačný súd nie je nateraz oprávnený posudzovať spornú otázku z vecného hľadiska. Vecné posúdenie by bolo predčasné, kasačný súd by vec posudzoval namiesto správneho súdu a tým by účastníkov správneho súdneho konania pripravil o posúdenie veci nižšou súdnou inštanciou.

26. Kasačný súd preto dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne je dôvodná v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku, a preto uznesenie Krajského súdu v Nitre z 25. októbra 2017 č. k. 2 S 161/15-26 zrušil a vec mu vrátil podľa ustanovenia § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude úlohou správneho súdu postupovať pri preskúmaní rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy vo vyššie naznačenom smere (ustanovenie § 469 Správneho súdneho poriadku). Jeho úlohou bude v ďalšom konaní, náležite sa vysporiadať v odôvodnení rozhodnutia správneho súdu so všetkými podstatnými námietkami, ktoré uplatnila žalobkyňa v správnej žalobe a vo svojich vyjadreniach

27. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne správny súd aj o náhrade trov konania v konaní o kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 467 ods. 3 Správneho súdneho poriadku).

28. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.